Prima instanță: judecătoria Bălți, sediul Central (judecător: Natalia Costaș)
dosarul nr. 2a-1008/23

C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

01 februarie 2024 mun. Bălţi

Instanța compusă din:
Președintele ședinței: Stela Procopciuc
Judecătorii: Dumitru Corolevschi şi Elena Grumeza
Grefier: Natalia Pasat

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de Lisnic Elena împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul Central din 11 octombrie 2023,

emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Lisnic prin intermediul avocatului Lichii Iana împotriva lui Bogdan Alexandr privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantei:

1. La 17 august 2023 reclamanta Lisnic Elena a înaintat în instanță, cerere de chemare în judecată împotriva lui Bogdan Alexandr privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, partea reclamantă a invocat că, a divorțat cu pârâtul Bogdan Alexandr la *****, iar împreună cu acesta au doi copii minori *****, născut la ***** și *****, născută la *****.
3. Indică că, prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 18.12.2015, s-a încasat de la Bogdan Alexandr, în beneficiul reclamantei, pensia pentru întreținerea copiilor minori *****, născut la ***** și *****, născută la *****, în sumă bănească fixă, în mărime de 1 000 lei lunar pentru fiecare copil, din momentul înaintării cererii de chemare în judecată 09.07.2015, până la atingerea majoratului de către copii.
4. Menționează că, de la data pronunțării hotărârii judecătorești din 18.12.2015 și până în prezent, a fost majorat salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2023 care este de 11 700 lei, la fel fiind majorat și minimul de existență pentru un copil, au crescut prețurile la produsele alimentare, medicamente, haine și întreținerea casei în care locuiește împreună cu copiii

minori. Mai mult ca atît, copiii au trecut de la instituția preșcolară la cea primară unde este nevoie de surse financiare mai mari pentru întreținerea materială și dezvoltarea intelectuală a copiilor decât suma încasată prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 18.12.2015.

5. A mai indicat că copiii minori locuiesc împreună cu reclamanta care îi asigură cu spațiu locativ și restul celor necesare pentru un trai decent, respectiv dânsa suportă toate cheltuielile în acest sens, cheltuieli care sunt mai mari decât suma de 1 000 lei pe care o achită pârâtul. Prin urmare, odată ce părinții au drepturi și obligații egale față de copii, pârâtul urmează să-și asume și obligațiile de întreținere a copiilor comuni în măsură egală.

6. Reclamanta Lisnic Elena solicită, modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori încasate din contul pârâtului Bogdan Alexandr în baza hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 18.12.2015, cu încasarea de la Bogdan Alexandr, a pensiei pentru întreținerea copiilor minori *****, născut la ***** și *****, născută la *****, în sumă bănească fixă în mărime a cîte 3 000 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data înaintării acțiunii și până la atingerea majoratului de către copii, precum și încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

7. Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Central din 11 octombrie 2023, s-a admis parțial cererea lui Lisnic Elena.

- S-a modificat cuantumul pensiei de întreținere stabilit prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 18.12.2015 a copiilor minori *****, a.n.***** și *****, a.n.***** în mărime bănească fixă de 1000,00 (una mie) lei lunar pentru fiecare copil, după cum urmează:
- S-a încasat de la Bogdan Alexandr, a.n.*****,***** în beneficiul lui Lisnic Elena, *****, *****, pensie pentru întreținerea copiilor minori *****, a.n.***** și *****, a.n.***** în mărime bănească fixă de 2000,00 (două mii) lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 17.08.2023 şi până la atingerea majoratului de către copii.
- S-a încasat de la Bogdan Alexandr, a.n.*****,***** în beneficiul statului taxa de stat de a cărei plată reclamanta a fost scutită în sumă de 1440,00 (una mie patru sute patruzeci) lei.
- În rest, acțiunea se respinge.

Solicitarea apelantei:

8. Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii judecătoriei Bălți, sediul Central din 11 octombrie 2023, Lisnic Elena prin intermediul avocatului său Lichii Iana la data de 16 octombrie 2023 a formulat o cerere de apel nemotivată, prin care a

solicitat casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori stabilit în baza hotărârii judecătoriei Bălți, sediul Central din 18.12.2015, cu încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei pentru întreținerea copiilor minori suma bănească fixă de 3000 lei, lunar, pentru fiecare copil începând cu data înaintării acțiunii și până la data atingerii majoratului de către copii. Concomitent, apelanta a solicitat și încasarea din contul pârâtului a tuturor cheltuielilor de judecată.

9. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2023 cererii de apel nu i s-a dat curs, s-a stabilit apelantei termen până la data de 21 decembrie 2023 pentru prezentarea apelului motivat, în limba română, cu semnătura olografă sau omologată, în copii pentru toți participanții la proces. Concomitent s-a explicat apelantei consecințele în cazurile în care nu v-a lichida neajunsurilor.

10. La 6 decembrie 2023 Lisnic Elena prin intermediul avocatului său Lichii Iana a depus apel motivat în care a indicat aceleași cerințe ca și în apelul inițial, solicitând în continuare admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care să fie dispus modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori stabilit în baza hotărârii judecătoriei Bălți, sediul Central din 18.12.2015, cu încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei pentru întreținerea copiilor minori suma bănească fixă de 3000 lei, lunar, pentru fiecare copil începând cu data înaintării acțiunii și până la data atingerii majoratului de către copii. Concomitent, apelanta a solicita și încasarea din contul pârâtului a tuturor cheltuielilor de judecată.

Argumentele din cererii de apel:

11. În motivarea cererii de apel, apelanta a indicat că, soluția instanței de fond este eronată, emisă cu aplicarea eronată a normei de drept materiale și procesuale. Susține apelanta că, la stabilirea cuantumului pensie de întreținere instanța nu a luat în calcul că de la data de 18 decembrie 2015, de când a fost emisă hotărârii de încasare a pensie de întreținere și pînă la înaintarea solicitării de a fi majorat cuantumul, salariu mediu lunar pe economie s-a majorat de mai multe ori. Astfel, în anul 2023 salariu mediu pe economie constituie 11.700 lei. Datorită acestui fapt s-a majorat și minimul de existență necesar pentru creșterea și întreținerea unui copil minor. Deci, au crescut foarte mult prețurile la produsele alimentare, medicamente, haine și întreținerea casei în care locuiește împreună cu copii minori. Mai mult ca atât susține apelanta că la moment copii sunt școlari iar suma de 1000 lei încasată de instanța prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Central din 18 decembrie 2018 s-a dovedit a fi insuficientă din care motive solicită majorarea acestei sume.

12. Concomitent apelanta a indicat că suma încasată de instanța de fond prin hotărârea din 11 octombrie 2023 nu este una rezonabilă și echitabilă, care ar acoperi toate necesitățile copiilor pentru o întreținere decentă.

13. Apelanta mai menționează că, cuantumul stabilit de Biroul Național de Statistică este unul orientativ și nu obligatorii, de la care nu se poate deroga, iar suma stabilită reflectă minimul de existență și nu cheltuielile reale de întreținere a unui copil minor. Consideră apelanta că asigurarea unui trai decent copilului, pe care părintele este obligat să-l asigure, nu poate fi atins prin încasarea strictului necesar de existență.

14. Susține apelanta că pensia de întreținere este destinată de a satisface în primul rând nevoile alimentare ale copilului, deoarece obligația reală de întreținere este una mai complexă decât o singură îndatorire alimentară, pentru că aceasta are menirea de a asigura o instruire corespunzătoare, de a asigura cu locuință sau cu tratamentul necesar. Prin urmare, consideră apelanta că suma de 3000 de lei pentru fiecare copil ar fi una rezonabilă și ar acoperi proporțional cheltuielile de întreținere.

15. Totodată apelanta invocând prevederile art. 3 alin.1; art. 18 și 27 din Convenția Internațională cu privire la drepturile copilului, prevederile art. 2 alin. 1 din Codul Familiei, a menționat că suma de 3000 de lei pe care o solicită de a fi încasată cu titlu de pensie de întreținere ar reprezenta o sumă rezonabilă și echitabilă și nu ar constitui o sumă excesivă pentru pârât, chiar și în situația confruntării persoanei cu unele dificultăți financiare.

16. Mai susține apelanta că, copiii locuiesc cu ea pe care îi asigură cu spațiu locativ și cu toate cele necesare pentru un trai decent, respectiv suportă toate cheltuielile în acest sens, cheltuieli care sunt mai mari decât suma de 1000 lei, pe care o achită lunar pârâtul. În sensul declarat apelanta anexează bonurile de plată a cheltuielilor suportate.

17. Consideră apelanta că toate aceste circumstanțe nu au fost elucidate pe deplin de instanța de fond, din care motiv solicită stabilirea pensiei de întreținere a copiilor minor în sumă bănească fixă a câte 3000 lei lunar pentru fiecare copil.

18. La data de 31 ianuarie 2024 apelanta Elena Lisnic a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în absența sa, menționând că susține integral cererea de apel depusă anterior.

19. Concomitent apelanta a menționat că, cheltuielile pentru creșterea și educația unui copil minor depășește suma de 4000 de lei lunar, adică suma de 2000 de lei lunar, stabilită pentru fiecare copil este insuficientă. Susține, că cheltuielile lunare fixe pentru educația copiilor ar constituie în medie 3280 lei, fără rechizite sau bani de alimentație zilnică a copilului. Mai mult ca atât, susține apelanta că pentru luna decembrie 2023 pe lângă cheltuielile obligatoriei de alimentație, educație, medicamente și comodități, au mai fost efectuate cheltuieli necesare

pentru procurarea hainelor și încălțămintei pentru sezonul rece în sumă de 4663 lei. Totodată, apelanta a accentuat că salariu minim pe economie pe țară a crescut cu 25% față de anul 2023.

20. Reieșind din cele expuse, apelanta a solicitat casarea hotărârii, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

Actele de procedură:

21. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2023 s-a acceptat apelul și s-a intentat procesul de apel în instanța de apel. S-a fixat ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. S-au convocat participanții la proces în ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, stabilind termen limită pentru prezentarea de către acesta a referinței cu înscrisurile, formarea demersurilor necesare, prezentarea/ reclamarea probelor în condițiile art. 372 CPC. S-a explicit părților că în cazul neprezentării referinței cu înscrisuri, demersurilor necesare, inclusiv prezentarea/reclamarea probelor instanța va trece la dezbaterilor judiciare în instanța de apel la ședința de pregătire din 1 februarie 2024.

Poziția părților expusă în ședința instanței de apel:

22. În ședința instanței de apel participanții la proces nu s-au prezentat. Procedura de citare legală fiind executată. (f.d. 60-61).

23. Apelanta Elena Lisnic prin cererea depusă la data de 31 ianuarie 2024 (f.d.67) a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

24. Intimatul Bogdan Alexandr în ședința instanței nu s-a prezentat și nici nu a comunicat instanței motivele absenței sale. Din considerentul că citația expediată la adresa de domiciliului indicat în cererea de chemare în judecată și cererea de apel ***** s-a întors cu mențiunea „ nereclamat” , intimatul a fost citat pentru prezentarea la ședința instanței de apel și prin intermediul poștei electronice la adresa electronică *****(f.d. 66)

25. În conformitate cu art. 100 alin. 1 CPC, cererea de chemare în judecată şi ***actele de procedură se comunică participanţilor la proces*** şi persoanelor interesate, ***contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire***, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, ***la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată*** sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară.

26. Conform art.102 alin. 4 CPC, participanţii la proces înştiinţaţi în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

27. Iar conformitate cu art. 379 alin. 2 CPC, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

28. Ținând cont de prevederile normelor sus citate, Colegiul Civil a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților la proces care au fost înștiințați legal despre data, ora și locul examinării cauzei.

Aprecierea instanței de apel:

29. Verificând argumentele invocate în cererea de apel în coraport cu hotărârea contestată și normele de drept ce guvernează spața data, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea primei instanțe din următoarele considerente:

30. În conformitate cu art.362 alin.1 CPC, Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

31. Instanța de apel reține că judecătoria Bălți, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii la data de 11 octombrie 2023 (f.d. 28), iar la data de 16 octombrie Lisnic Elena prin intermediul avocatului Iana Lichii a contestat-o cu apel. (f.d. 29 -30). Prin urmare, Colegiul Civil consideră că apelul a fost depus în termen.

32. În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

33. În conformitate cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

34. La articolul 241 alin.(5) Cod de procedură civilă, se stipulează că, în motivare se indică circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere. Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

35. Suplimentar, Colegiul civil remarcă faptul că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

36. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

37. Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează că, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

38. În temeiul art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

39. În conformitate cu prevederile art.118 al. (1) - (3) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

40. În corespundere cu art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și jurisprudența CtEDO, instanțele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conțină circumstanțele cauzei constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanți etc.

41. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. (5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

42. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

43. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

44. Astfel în ședința instanței de apel s-a stabilit că reclamanta Lisnic Elelna s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Bogdan Alexandr prin care a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori ***** (*****) și ***** (*****) stabilită prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Central din 18 decembrie 2015 în sumă bănească fixă câte 1000 lei lunar, pentru fiecare copil, cu încasarea de la Bogdan Alexandr în beneficiul lui Bogdan Elena pensia de întreținere a copiilor minori ***** (*****) și ***** (*****) în sumă bănească fixă a câte 3000 lei lunar, pentru fiecare copil, din data înaintării acțiunii până la atingerea majoratului de către copii.

45. Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Central din 11 octombrie 2023 s-a admis parțial cererea lui Lisnic Elena.

- S-a modificat cuantumul pensiei de întreținere stabilit prin hotărârea judecătoriei cuantumul pensiei de întreținere stabilit prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 18.12.2015 a copiilor minori *****, a.n.***** și *****, a.n.***** în mărime bănească fixă de 1000,00 (una mie) lei lunar pentru fiecare copil, după cum urmează:

- S-a încasat de la Bogdan Alexandr, a.n.*****,***** în beneficiul lui Lisnic Elena, *****, *****, pensie pentru întreținerea copiilor minori *****, a.n.***** și *****, a.n.***** în mărime bănească fixă de 2000,00 (două mii) lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 17.08.2023 şi pînă la atingerea majoratului de către copii.
- S-a încasat de la Bogdan Alexandr, a.n.*****,***** în beneficiul statului taxa de stat de a cărei plată reclamanta a fost scutită în sumă de 1440,00 (una mie patru sute patruzeci) lei.
- În rest, acțiunea s-a respins.

46. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond în latura încasării pensie pentru întreținerea copiilor minori, Lisnic Elena prin intermediul avocatului Iana Lichii a contestat-o cu apel, solicitând casarea hotărârii, cu modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilit prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul Central din 18 decembrie 2015, cu încasarea din contul lui Bogdan Alexandr în beneficiul lui Lisnic Elena pensia de întreținere a copiilor minori ***** (*****) și ***** (*****) în sumă bănească fixă a câte 3000 lei lunar, pentru fiecare copil din data înaintării acțiunii până la atingerea majoratului de către copii.

47. Dat fiind faptul că, apelanta Lisnic Elena în cererea sa de apel s-a axat doar pe latura ce ține de încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, contestând hotărârea doar în respectivele laturi, Colegiul civil va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii în limitele cererii de apel, adică, în ce privește legalitatea încasării de către prima instanță a pensiei de întreținere copiilor minori. Instanța de apel nu se va expune asupra legalității și temeiniciei hotărârii în ce privește cheltuielile de judecată, dat fiind faptul că în respectivele laturi hotărârea instanței de fond nu a fost contestat.

48. La caz, Colegiul civil reține că, potrivit art.3 alin.(1) din Convenția Internațională cu privire la drepturile copilului statuează că, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala.

49. Această concluzie derivă și din reglementările art.18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, care statuează că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

50. O reglementare similară se regăsește şi în art.27 alin. (2) din Convenție, care statuează că, părinților şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le

revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

51. În acest context, Colegiul civil consideră necesar de a menționa că principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea lui reprezintă o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

52. Potrivit prevederilor art.2 alin.(3) Codul familiei, sunt stabilite principiile de bază a legislației familiei prin care relațiile familiare sânt ocrotite de stat și anume prioritate a educației copilului în familie, manifestare a grijii pentru întreținerea, educația şi apărarea drepturilor şi intereselor membrilor minori.

53. În același timp Completul judiciar va reține că, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanțele judecătorești urmează să țină cont şi de dispozițiile art.58 alin. (1) şi art.74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi şi obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

54. Tot aceste dispoziții se conțin şi în art.18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

55. La fel, art. 46 din Codul familiei, statuează că, drepturile şi obligațiile reciproce ale părinților şi copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege.

56. Astfel, pornind de la faptul că, în speță, obiectul litigiului este definit prin indicarea pretenției ce derivă din litigiile legate de modificarea pensiei de întreținere pentru copiii minori se reține că, aproape prind definiție, prevederile legale stabilesc că, părinții sunt obligați să-şi întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract şi părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare (art. 74 Codul familiei).

57. În conformitate cu prevederile art.74 Codul familiei, (1) Părinții sânt obligați să-şi întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. (2) Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți şi copilul major inapt de muncă. (3) Dacă lipsește un atare contract şi părinții nu participă la întreținerea copiilor,

pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

58. Potrivit art.75 alin.(1), (2) al aceluiași cod, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulți copii. (2) Cuantumul cotelor stabilite la alin. (1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părinților, de alte circumstanțe importante.

59. Articolul 76 Codul familiei prevede că: (1) În cazurile când părintele care datorează întreținerea copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial în natură, ori nu are salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub formă unei cote din salariu şi/sau alte venituri este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța de judecată poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri.

60. Iar alin. (2) al aceluiași articol stabilește că, cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

61. Conform art.110 Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare şi alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

62. În contextul dat se reține că, de dreptul de a solicita modificarea/majorarea cuantumului pensiei de întreținere pot beneficia în egală măsură ambii părinți în dependență de starea materială şi familială a acestora, dânșii fiind responsabili în mod solidar de dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului în unison cu principiile fundamentatele consfințite în legislația națională şi cea internațională.

63. Totodată pentru valorificarea dreptului de a solicita modificarea/majorarea cuantumului pensiei de întreținere, părintele nu urmează să probeze în mod cumulativ atât schimbarea stării materiale cât şi a celei familiale, fiind suficientă în acest sens, întrunirea a cel puțin uneia din aceste ipoteze, însă schimbarea situațiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esențială, sarcina respectivă aparținând în exclusivitate instanței competentă să o examineze.

64. În sensul normelor enunțate și în contextul pretențiilor înaintate în acțiune, Colegiul civil verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanțe, în raport cu prevederile art.238-241 CPC și constată că dispozițiile procedurale sus arătate au fost respectate în tot, astfel, instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat şi elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material fiind aplicate corect.

65. Deci, din conținutul sportului probatoriu anexat la materialele cauzei rezultă cu certitudine că, din relația de căsătoria a lui Bogdan Alexandr și Bogdan Elena, la data de ***** s-a născut fiul ***** iar la data de ***** s-a născut fiica *****. (d.f.8-9)

66. Astfel, din conținutul certificatului de naștere a lui ***** nr. NA-VI ***** rezultă că la rubrica „tata" este înregistrat Bogdan Alexandr iar la rubrica „mama" este înregistrat Lisnic Elena. (f.d. 9) La fel, din conținutul certificatului de naștere a lui ***** nr. *****, rezultă că la rubrica „tata" este înregistrat Bogdan Alexandr iar la rubrica „mama" este înregistrat Lisnic Elena (f.d. 8)

67. Prin hotărârea judecătoriei Bălți din 18 decembrie 2015 (f.d.6) s-a admis cererea de chemare în judecată a lui Bogdan Elena împotriva lui Bogdan Alexandr privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori ***** și *****.

- S-a încasat de la Bogdan Alexandr în beneficiul lui Bogdan Elena pensia pentru întreținerea copiilor minori în sumă bănească fixă și anume: pentru întreținerea minorului ***** în mărime de 1000 lei lunar și pentru întreținerea minorei *****, în mărime de 1000 lei lunar, începând cu 9 iulie 2015 până la atingerea majoratului de către copii.
- S-a încasat de la Bogdan Alexandr în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 720 lei.
- În partea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori hotărârea a fost supusă executării imediate.

68. Astfel, prin prezenta acțiunea, Lisnic Elena a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori ***** și *****, stabilită prin hotărârea judecătoriei Bălți din 18 decembrie 2015 în mărime de 1000 lei lunar pentru fiecare copil, cu încasarea din contul lui Bogdan Alexandr în beneficiul lui Lisnic Elena pensia pentru întreținerea copiilor minori ***** (*****) și ***** (*****) în sumă bănească fixă a câte 3000 lei lunar, pentru fiecare copil, din data înaintării acțiunii până la atingerea majoratului de către copii.

69. În susținerea pretențiilor date reclamanta a indicat că, suma de 1000 de lei încasată prin hotărârea judecătoriei Bălți din 18 decembrie 2015 pentru fiecare copil a devenit insuficientă, ținând cont de faptul că s-a majorat minimul de

existență pentru un copil și au crescut foarte mult prețurile la medicamente, produse alimentare, îmbrăcăminte precum și pentru întreținerea casei în care locuiește reclamanta împreună cu copii săi minori. Din aceste considerente reclamanta solicită de ai fi majorată pensia de întreținere a copiilor minor ***** (*****) și ***** (*****) în sumă bănească fixă a câte 3000 lei lunar, pentru fiecare copil.

70. La caz, urmează a fi învederat că, potrivit informației de la Biroul Național de Statistică al RM, minimum de existență în orașe mari, pentru un copil în vârstă de 7-17 ani pentru semestru I al anului 2023, constituie 3470,40 lei. (*https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala__04%20NIV__NIV050/NIV050090.px/table/tableViewLayout2/?loadedQueryId=4e3fd441-f469-4669-9799-1323d528deae&timeType=from&timeValue=2023*).

71. Suplimentar, instanța de apel menționează că informația Biroului Național de Statistică privind minimul de existență pentru un copilul, nu constituie o normă imperativă de la care nu se permite derogare, ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanță importantă de raportare, ca cuantumul/nivel minim de la care instanța de judecată pornește la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere.

72. Concomitent, instanța de apel v-a remarca că părinții sunt obligați la asigurarea unui nivel de trai suficient copiilor săi minori. Astfel, pornind de la interesul primordial al copilului, acest cuantum nu ar crea dificultăți la încasarea pensiei de întreținere și este în interesul major al copiilor, fiind în drept să fie asigurați din punct de vedere material în deplină măsură și fără nici o restricție sau condiționare. Colegiul civil evidențiază că, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, instanța ține cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.

73. În această ordine de idei, Colegiul subliniază că, obligația de întreținere a copiilor comuni revine ambilor părinți, or, această derivă nemijlocit din logica lucrurilor precum şi din conținutul normelor legale pre-citate supra.

74. Prin urmare, raportând cuantumul minimului de existență la suma lunară achitată de Bogdan Alexandr pentru întreținerea copiilor minor ***** (*****) și ***** (*****) în mărime de 1000 lei lunar, încasată prin hotărîrea din 18.12.2015, pentru fiecare copil, se atestă că aceasta este disproporționat de mică în raport cu cuantumul minimului necesar pentru existență, iar prima instanță corect a concluzionat despre necesitatea majorării cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minor ***** (*****) și ***** (*****) a câte 2000,00 lei lunar, pentru fiecare copil. Or, reieșind din dispozițiile art.58 Codul familiei, rezultă că fiecare părinte urmează să contribuie cu minim 1735,20 lei pentru a-i asigura copilului cel puțin nivelul minim de existență.

75. Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Colegiul civil concluzionează că

argumentele expuse de către Lisnic Elena prin intermediul avocatului Iana Lichii în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond – reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată, în corespundere cu art.130 CPC.

76. În contextul celor supra elucidate, completul judiciar reține că instanța inferioară corect a aplicat normele de drept care se referă speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces, iar careva temei legal pentru casarea hotărârii nu a fost stabilit în instanța de apel, astfel cererea de apel urmează a fi respinsă.

77. În conformitate cu art. art.385 lit. a), 390 CPC, Colegiul civil;

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Lisnic Elena.

Se menține hotărîrîrea judecătoriei Bălți, sediul Central din 11 octombrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a depusă de Elena Lisnic prin intermediul avocatului Lichii Iana împotriva lui Bogdan Alexandr privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori.

Decizia este definitivă, dar este cu drept de atac, în ordine de recurs la Curtea Supremă de Justiţie, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele completului
judecător Stela Procopciuc

Judecători Dumitru Corolevschi

Elena Grumeza